Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2025/1913

19.9.2025

# EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2025/1913,

## annettu 18 päivänä syyskuuta 2025,

## Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta annetun asetuksen (EU) 2021/1057 muuttamisesta strategisiin haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 164, 175, 177 ja 322 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([1]),

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ([2]),

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([3]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Kun otetaan huomioon viimeaikaiset merkittävät geopoliittiset ja taloudelliset tapahtumat, jotka ovat muokanneet unionin strategisia poliittisia painopisteitä, on tarpeen tarjota jäsenvaltioille enemmän rakenteellisia mahdollisuuksia vastata kyseisiin kriittisiin strategisiin geopoliittisiin haasteisiin ja kohdentaa varojaan uudelleen uusiin painopisteisiin.

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1057 ([4]) perustetun Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) päätavoitteina on tukea jäsenvaltioita ja alueita sosiaalisen osallisuuden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden saavuttamisessa, työmarkkinoiden aktivoimisessa sekä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden noudattamisessa ja yleistavoitteiden saavuttamisessa. ESR+:n varojen uudelleenkohdentaminen ei saisi heikentää rahaston sosiaalista lähestymistapaa, vaan sillä olisi vahvistettava rahaston valmiuksia torjua eriarvoisuutta.

(3) Tämän asetuksen perustana olevasta lainsäädäntöehdotuksesta 6 päivänä toukokuuta 2025 antamassaan lausunnossa Euroopan tilintarkastustuomioistuin korosti, että koheesiopolitiikkaa käytetään usein hätäapuvälineenä, mikä uhkaa vaarantaa sen ensisijaiset pitkän aikavälin päämäärät ja tavoitteet. Sen vuoksi on olennaista varmistaa, että hätätilanteissa toteutettavat toimenpiteet eivät haittaa koheesiopolitiikan tavoitteita.

(4) Unioni ja sen jäsenvaltiot osoittavat edelleen kykenevänsä reagoimaan nopeasti geopoliittisiin tapahtumiin ja olevansa halukkaita käyttämään riittävästi varoja unionin puolustusteollisuuden vahvistamiseen. Samalla on äärimmäisen tärkeää investoida edelleen ESR+:n kautta unionin sosiaalisiin tavoitteisiin, sillä sosiaalinen yhteenkuuluvuus on unionin demokraattisen ja yhteiskunnallisen selviytymiskyvyn kulmakivi ja välttämätöntä, jos unioniin kohdistuu hyökkäyksen uhka.

([1]) EUVL C, C/2025/3197, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj.
([2]) EUVL C, C/2025/3474, 16.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj.
([3]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 10. syyskuuta 2025 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 18 syyskuuta 2025.
([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1057, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1296/2013 kumoamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

(5) Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja komission 19 päivänä maaliskuuta 2025 antamassa yhteisessä valkoisessa kirjassa Euroopan puolustusvalmiudesta vuoteen 2030 mennessä valmistellaan aitoa Euroopan puolustusunionia muun muassa siten, että jäsenvaltioita kehotetaan investoimaan voimakkaasti puolustukseen ja kyberturvallisuuteen, myös kaksikäyttökykyihin ja siviilivalmiuteen, minkä ohella olisi huolehdittava sosiaalimenoista, luotava työpaikkoja ja tarjottava täydennys- ja uudelleenkoulutusmahdollisuuksia. Tältä osin 5 päivänä maaliskuuta 2025 annetussa komission tiedonannossa ”Osaamisunioni”, jäljempänä ’osaamisunionista annettu tiedonanto’, esitetään toimet, joilla puututaan osaamisvajeeseen ja -puutteisiin unionissa, myös hyödyntämällä kyseisessä tiedonannossa tarkoitettua vahvistettua ja virtaviivaistettua osaamissopimusta sekä sen laaja-alaisia kumppanuuksia, erityisesti ilmailu- ja avaruusalan sekä puolustuksen laaja-alaista kumppanuutta. Tässä yhteydessä on aiheellista sisällyttää ESR+:aan kannustimia, jotta helpotetaan osaamisen kehittämistä puolustusteollisuudessa. Jotta jäsenvaltiot voisivat joustavammin kohdentaa resursseja uudelleen osaamisen kehittämiseen puolustusteollisuudessa, tällaiseen kehittämiseen osoitettuihin määriin ei olisi sovellettava temaattista keskittämistä koskevia vaatimuksia, mutta ne olisi otettava huomioon silloin, kun niillä edistetään tällaisten vaatimusten täyttämistä.

(6) ESR+:aa voidaan käyttää tukemaan työntekijöiden, yritysten ja yrittäjien sopeutumista muutoksiin. Kun otetaan huomioon 26 päivänä helmikuuta 2025 annetussa komission tiedonannossa ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma” ehdotetut hiilestä irtautumista koskevat toimenpiteet ja jotta voidaan helpottaa edelleen teollisuuden sopeutumista tuotantoprosessien ja tuotteiden hiilestä irtautumiseen, ESR+:n avulla olisi helpotettava koulutusta sekä työpaikkojen säilymistä ja uusien laadukkaiden työpaikkojen luomista koko hiilestä irtautumista koskevan prosessin ajan tarjoamalla joustavuutta kyseisen prosessin täytäntöönpanoon. Tämä olisi toteutettava noudattaen tavoitetta tarjota elinikäisiä mahdollisuuksia säännölliseen täydennys- ja uudelleenkoulutukseen osaamisunionista annetun tiedonannon mukaisesti, myös taitotakuun avulla. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä vähemmän kehittyneiden alueiden ja maaseutualueiden erityistarpeisiin ja olosuhteisiin, sillä niiden olisi voitava hyötyä vihreästä siirtymästä, sekä sen varmistamiseen, että ne integroidaan unionin laajempaan taloudelliseen, sosiaaliseen ja ympäristöön liittyvään kehitykseen.

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 ([5]) 15 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja liitteessä III tarkoitetut kaikkiin erityistavoitteisiin sovellettavat horisontaaliset mahdollistavat edellytykset ja niiden täyttymisen arvioinnissa tarvittavat kriteerit ovat tärkeitä, jotta kyseisistä unionin rahastoista myönnetty unionin tuki voidaan kokonaisuudessaan käyttää tuloksellisesti ja tehokkaasti, ja on syytä varmistaa kyseisten unionin rahastojen käytännön vaikutus; sen vuoksi tässä asetuksessa vahvistettujen uusien toimintalinjojen ja joustomahdollisuuksien perusteella tehtävä ohjelman muutos tai määriensiirto ei saisi koskea määriä, jotka ylittävät kyseisen asetuksen 86 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun joustomäärän ja vastaavat erityistavoitteita, joista komissio on tehnyt kielteisen arvioinnin kyseisten horisontaalisten mahdollistavien edellytysten soveltamisen perusteella. Tällainen oikeasuhteinen toimenpide on välttämätön kannustin, jonka tarkoituksena on varmistaa, että jäsenvaltioiden lainsäädäntö ja käytäntö ovat edelleen horisontaalisten mahdollistavien edellytysten mukaisia ja että unionin rahastoista katettavilla menoilla saavutetaan unionin tavoitteet. Koska Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2020/2092 ([6]) sovelletaan horisontaalisesti, samaa vaatimusta olisi sovellettava määriin, jotka vastaavat kyseisen asetuksen perusteella hyväksytyillä toimenpiteillä keskeytettyjä sitoumuksia. Uusien toimintalinjojen perusteella tehtävä ohjelman muutos tai määrän siirto voi koskea asetuksen (EU) 2021/1060 86 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun joustomäärään sisältyviä määriä, jotka vastaavat erityistavoitteita, joista komissio on antanut kielteisen arvioinnin horisontaalisten mahdollistavien edellytysten soveltamisen perusteella, edellyttäen, että tällaiset uudet toimintalinjat ovat niiden tavoitteiden mukaisia, joihin horisontaalisilla mahdollistavilla edellytyksillä pyritään.

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2092, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

(8) ESR+:sta tarjotaan tukea investointeihin, joilla edistetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/795 ([7]) perustetun Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen, jäljempänä 'STEP-kehysväline', tavoitteita. STEP-kehysvälineellä pyritään vahvistamaan unionin teknologista johtoasemaa ja osaamisen kehittämistä unionissa. Jotta voidaan tarjota lisää kannustimia ESR+:sta kyseisiin kriittisiin aloihin tehtäville investoinneille, jäsenvaltioiden mahdollisuutta saada suurempi ennakkomaksu asiaan liittyviä ohjelman muutoksia varten olisi laajennettava. Toimintalinjoihin, joilla tuetaan STEP-kehysvälineen tavoitteita edistäviä investointeja komissiolle viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2025 toimitetun ohjelman muuttamista koskevan pyynnön mukaisesti, osoitetaan kyseisen pyynnön toimittamisajankohtana maksettava poikkeuksellinen kertaluonteinen ennakkomaksu.

(9) Jotta jäsenvaltiot voisivat muuttaa ohjelmiaan tarkoituksenmukaisesti ja oikeudenmukaisesti poikkeamatta ESR+:n pääasiallisista tavoitteista ja keskittää varoja tässä asetuksessa tarkoitettuihin unionin strategisiin painopisteisiin aiheuttamatta lisäviivästyksiä ohjelmien täytäntöönpanossa, on aiheellista säätää lisäjoustoista. Väliarviointi tarjoaa tilaisuuden käsitellä strategisten haasteiden ja uusien painopisteiden uusia sosiaalisia näkökohtia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muiden unionin säädösten tai seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen soveltamista. Jäsenvaltioiden olisi saatava lisäaikaa voidakseen saattaa päätökseen väliarvioinnin tulosten arvioinnin ja toimittaa ohjelman muuttamista koskevat pyynnöt.

(10) NUTS 2 -tason alueet, joilla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, kärsivät suhteettomasti Venäjän Ukrainaa vastaan käymästä hyökkäyssodasta, ja se aiheuttaa niillä työpaikkojen häviämistä, taloudellisen toiminnan vähenemistä ja sosiaalista syrjäytymistä. Jotta voidaan nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa, lieventää kansallisiin talousarvioihin kohdistuvia paineita ja lisätä keskeisten investointien toteuttamiseksi tarvittavaa likviditeettiä, ohjelmiin olisi maksettava ESR+:sta ylimääräinen kertaluonteinen ennakkomaksu. Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan kielteisten vaikutusten vuoksi ennakkomaksujen prosenttiosuutta olisi edelleen korotettava tietyissä ohjelmissa, jotka kattavat yhden tai useamman NUTS 2 -tason alueen, jolla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja. Jotta voidaan kannustaa kohdentamaan väliarvioinnin yhteydessä varoja uudelleen keskeisiin toimintalinjoihin, ylimääräisen kertaluonteisen ennakkomaksun olisi oltava käytettävissä vain, jos tiettyihin keskeisiin toimintalinjoihin kohdennetaan uudelleen tietyn kynnysarvon ylittävä osuus varoista.

(11) Jotta voidaan ottaa huomioon aika, joka tarvitaan investointien uudelleenkohdentamiseen, ja mahdollistaa käytettävissä olevien varojen käyttö parhaalla mahdollisella tavalla, menojen tukikelpoisuuden määräaikoja ja sitoumusten vapauttamista koskevia sääntöjä sekä muita määräaikoja, jotka liittyvät tuloskehystä, varainhoitoa, raportointia ja arviointia koskeviin vaatimuksiin, olisi mukautettava niiden ohjelmien osalta, joissa resursseja kohdennetaan uudelleen strategisiin painopisteisiin.

(12) Olisi voitava soveltaa suurempaa yhteisrahoitusosuutta toimintalinjoihin ohjelmissa, jotka kattavat yhden tai useamman NUTS 2 -tason alueen, jolla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, sillä Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota on vaikuttanut kyseisiin NUTS 2 -tason alueisiin kielteisesti.

(13) Osaamisen kehittäminen ja nuorten osaajien ja yrittäjien kouluttaminen ovat olennaisen tärkeitä työpaikkojen luomiselle, ja osaamisen kehittämisen ja omaksumisen parissa toimivien laitosten, etenkin ammatillisten oppilaitosten, olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä voidakseen mukautua työmarkkinoiden tarpeisiin. Tässä yhteydessä jäsenvaltioiden olisi myös voitava kohdentaa resursseja nuorten osaajien ja yrittäjien houkuttelemiseen erityisesti maaseutualueille ja vähemmän kehittyneille alueille kannustimien ja kohdennetun koulutuksen avulla.

(14) Kun jäsenvaltiot muuttavat ohjelmiaan, niiden olisi työmarkkinaosapuolten osallistuessa tiiviisti ja merkityksellisesti sisällytettävä erityisten toimintalinjojen osalta tuensaajille velvoitteet noudattaa sovellettavan unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön, Kansainvälisen työjärjestön yleissopimusten ja työehtosopimusten mukaisia työoloja ja -ehtoja.

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(15) Jotta komissio voi auttaa jäsenvaltioita muuttamaan ohjelmiaan nopeasti ja asianmukaisesti, sen olisi annettava hallintoviranomaisille oikea-aikaisia ja selkeitä teknisiä selvennyksiä ja tukea, myös jäsennellyn järjestelmän avulla, vastaamalla teknisiin, oikeudellisiin ja menettelyllisiin kysymyksiin, erityisesti tämän asetuksen nojalla käyttöön otettujen toimenpiteiden osalta.

(16) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joita ovat strategisten haasteiden sosiaalisiin näkökohtiin puuttuminen, investointien uudelleenkohdentaminen kriittisiin uusiin painopisteisiin ja politiikan toteuttamisen yksinkertaistaminen ja nopeuttaminen, vaan ne voidaan sen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

(17) Asetus (EU) 2021/1057 olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti.

(18) Kun otetaan huomioon kiireellinen tarve mahdollistaa ratkaisevan tärkeät investoinnit osaamiseen puolustusteollisuudessa sekä hiilestä irtautumisen aiheuttamaan muutokseen sopeutumiseen kriittisten strategisten geopoliittisten haasteiden yhteydessä, tämän asetuksen olisi tultava voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

*1 artikla*

**Asetuksen (EU) 2021/1057 muuttaminen**

Muutetaan asetus (EU) 2021/1057 seuraavasti:

1) lisätään artikla seuraavasti:

”*5 a artikla*

**Väliarviointia ja siihen liittyviä ESR+:n yhteistyössä hallinnoitavan toimintalohkon joustomahdollisuuksia koskevat erityissäännökset**

1. Vuonna 2026 komissio maksaa 1,5 prosenttia ohjelman muutoksen hyväksymistä koskevan päätöksen mukaisesta ESR+:n kokonaistuesta ylimääräisenä kertaluonteisena ennakkomaksuna. Vuonna 2026 maksettava ylimääräinen kertaluonteinen ennakkomaksu korotetaan 9,5 prosenttiin ohjelmissa, jotka kattavat yhden tai useamman NUTS 2 -tason alueen, jolla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, edellyttäen, että ohjelma ei kata asianomaisen jäsenvaltion koko aluetta. Jos kuitenkin jäsenvaltion NUTS 2 -tason alueet, joilla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, sisältyvät ainoastaan ohjelmiin, jotka kattavat asianomaisen jäsenvaltion koko alueen, tällaisiin ohjelmiin sovelletaan myös korotettua ennakkomaksua.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ylimääräistä kertaluonteista ennakkomaksua sovelletaan ainoastaan, jos väliarvioinnin yhteydessä on hyväksytty yhteen tai useampaan 12 a, 12 c tai 12 d artiklan mukaisesti vahvistettuun erityiseen toimintalinjaan tehtäviä uudelleenkohdennuksia, jotka koskevat vähintään 10:tä prosenttia ohjelman varoista, edellyttäen että ohjelman muuttamista koskeva pyyntö toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025, jäljempänä ’10 prosentin kynnysarvo’.

Seuraavat saman ohjelman sisäiset uudelleenkohdennukset otetaan huomioon myös 10 prosentin kynnysarvoa laskettaessa:

a) väliarvioinnin yhteydessä tehtävät uudelleenkohdennukset Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) tai koheesiorahastosta yhteen tai useampaan erityiseen toimintalinjaan, joka on vahvistettu asetuksen (EU) 2021/1058 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan vi ja vii alakohdassa, b alakohdan v, ix, xi ja xii alakohdassa, c alakohdan iii alakohdassa, d alakohdan vii alakohdassa ja e alakohdan iii ja iv alakohdassa tarkoitettuja erityistavoitteita varten;

b) väliarvioinnin yhteydessä tehtävät uudelleenkohdennukset oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) erityisiin toimintalinjoihin, jotka on vahvistettu tukemaan investointeja, joilla edistetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/795 (*) perustetun Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP) tavoitteita, tai jotka on vahvistettu edistämään kohtuuhintaisten asuntojen saatavuutta asetuksen (EU) 2021/1056 mukaisesti;

c) ohjelman muutoksissa ennen väliarviointia hyväksytyt uudelleenkohdennukset EAKR:stä tai koheesiorahastosta erityisiin toimintalinjoihin, jotka koskevat asetuksen (EU) 2021/1058 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vi alakohdassa ja b alakohdan ix alakohdassa tarkoitettuja erityistavoitteita, tai ESR+:sta tämän asetuksen 12 a artiklan nojalla vahvistettuihin erityisiin toimintalinjoihin tai JTF-rahastosta erityisiin toimintalinjoihin, jotka on vahvistettu tukemaan investointeja, joilla edistetään STEP-kehysvälineen tavoitteita;

d) ohjelman muutoksissa 1 päivästä tammikuuta 2025 alkaen hyväksytyt uudelleenkohdennukset EAKR:stä tai koheesiorahastosta asetuksen (EU) 2021/1058 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan v alakohdassa tarkoitettua erityistavoitetta varten vahvistettuihin toimintalinjoihin.

3. Seuraavia varoja ei oteta huomioon laskettaessa määrää, joka vastaa 10 prosentin kynnysarvoa:

a) asetuksen (EU) 2021/1056 4 artiklassa tarkoitetut Euroopan unionin elpymisvälineestä peräisin olevat määrärahat;

b) asetuksen (EU) 2021/1060 110 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu lisärahoitus syrjäisimmille alueille;

c) varat, jotka on kohdennettu uudelleen yhteen tai useampaan erityiseen toimintalinjaan, joka on vahvistettu tukemaan luonnonkatastrofeihin reagoimista tämän asetuksen 12 b artiklan mukaisesti tai asetuksen (EU) 2021/1058 3 artiklan 1 kohdan b alakohdan x alakohdassa tarkoitetun erityistavoitteen mukaisesti.

4. Ylimääräinen kertaluonteinen ennakkomaksu, joka maksetaan jäsenvaltiolle ja joka johtuu tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin toimintalinjoihin tehtävistä uudelleenkohdentamisista johtuvista ohjelman muutoksista, lasketaan vuonna 2025 maksetuiksi maksuiksi laskettaessa asetuksen (EU) 2021/1060 105 artiklan mukaisia sitoumusten vapauttamisia edellyttäen, että ohjelman muuttamista koskeva pyyntö toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025.

5. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 63 artiklan 2 kohdassa ja 105 artiklan 2 kohdassa säädetään, menojen tukikelpoisuuden ja sitoumusten vapauttamisen määräaika on 31 päivä joulukuuta 2030, jos ohjelmaan on hyväksytty muutoksia, joilla vähintään 10 prosenttia ohjelman varoista kohdennetaan uudelleen yhteen tai useampaan tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun erityiseen toimintalinjaan.

6. Jos jäsenvaltiolla on vain yksi koko alueensa kattava ohjelma, joka rahoitetaan EAKR:stä, koheesiorahastosta, ESR+:sta ja JTF-rahastosta, 5 kohdassa tarkoitettua poikkeusta sovelletaan, jos vähintään 7 prosenttia ohjelman varoista kohdennetaan uudelleen yhteen tai useampaan 2 kohdassa tarkoitettuun erityiseen toimintalinjaan.

7. Kun on kyse tämän artiklan 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuista ohjelmista, jos asetuksessa (EU) 2021/1060 vahvistetaan viimeinen päivämäärä tuloskehystä, varainhoitoa, raportointia ja arviointia koskevien vaatimusten soveltamiseksi, kyseisen päivämäärän katsotaan viittaavan samaan päivämäärään seuraavana vuonna. Lisäksi poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 2 artiklan 29 alakohdassa säädetään, tällaisten ohjelmien osalta viimeisen tilivuoden katsotaan viittaavan 1 päivän heinäkuuta 2030 ja 30 päivän kesäkuuta 2031 väliseen ajanjaksoon.

8. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 112 artiklan 3 kohdassa säädetään, ohjelmien, jotka kattavat yhden tai useamman NUTS 2 -tason alueen, jolla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, toimintalinjojen yhteisrahoituksen enimmäisosuutta lisätään 10 prosenttiyksiköllä sovellettavaan yhteisrahoitusosuuteen nähden niin, että se voi olla enintään 100 prosenttia. Suurempaa yhteisrahoitusosuutta ei sovelleta ohjelmiin, jotka kattavat asianomaisen jäsenvaltion koko alueen, paitsi jos kyseiset NUTS 2 -tason alueet sisältyvät ainoastaan sellaisiin ohjelmiin, jotka kattavat asianomaisen jäsenvaltion koko alueen.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua poikkeusta sovelletaan ainoastaan, jos yhteen tai useampaan tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun erityiseen toimintalinjaan on hyväksytty uudelleenkohdennuksia, jotka koskevat vähintään 10:tä prosenttia ohjelman varoista, edellyttäen että ohjelman muuttamista koskeva pyyntö toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025.

9. Sen lisäksi, että jäsenvaltioiden on asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklan 2 kohdan nojalla toimitettava arvio kunkin ohjelman väliarvioinnin tuloksista, ne voivat toimittaa komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025 täydentävän arvion ja siihen liittyvät ohjelman muuttamista koskevat pyynnöt uudelleen ottaen huomioon tämän asetuksen 12 a, 12 c tai 12 d artiklan nojalla vahvistetut mahdolliset erityiset toimintalinjat. Asetuksen (EU) 2021/1060 24 artiklassa säädettyjä määräaikoja sovelletaan.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).";

2) muutetaan 12 a artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Jäsenvaltiot voivat käyttää ESR+:aa antaakseen tukea asetuksen (EU) 2024/795 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun STEP-kehysvälineen tavoitteisiin tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa vahvistettujen asiaankuuluvien erityistavoitteiden mukaisesti, esimerkiksi tukemalla nettonollateknologioihin liittyvän osaamisen, muun muassa eurooppalaisten koulutusyhteenliittymien luomiin oppimisohjelmiin perustuvan osaamisen, kehittämistä sekä nuorten koulutusta ja työntekijöiden koulutusta, täydennyskoulutusta ja uudelleenkoulutusta nettonollateknologioiden alalla.";

b) korvataan 2 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

"Jos komissio hyväksyy muutoksen ohjelmaan, joka sisältää ESR+:sta tuettaviin ja asetuksen (EU) 2024/795 2 artiklassa tarkoitettuja STEP-kehysvälineen tavoitteita edistäviin toimiin liittyvän yhden tai useamman toimintalinjan, komissio maksaa asetuksen (EU) 2021/1060 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyn ohjelman ennakkomaksun lisäksi poikkeuksellisen 20 prosentin ennakkomaksun kyseisille toimintalinjoille kohdennettujen määrärahojen perusteella, edellyttäen että ohjelman muuttamista koskeva pyyntö toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025. Jos tällaiset erityiset toimintalinjat on sisällytetty ohjelman muuttamista koskevaan pyyntöön, joka toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2025, komissio maksaa poikkeuksellisen kertaluonteisen 30 prosentin ennakkomaksun kyseisiin toimintalinjoihin osoitetuista määrärahoista, jotka on vahvistettu ohjelman muutoksen hyväksymistä koskevassa päätöksessä. Tällainen poikkeuksellinen ennakkomaksu maksetaan 60 päivän kuluessa siitä, kun komissio on antanut ohjelman muutoksen hyväksymistä koskevan päätöksen.";

3) lisätään artiklat seuraavasti:

"*12 c artikla*

**Tuki siviilivalmiuksien, puolustusteollisuuden, kaksikäyttökyvyt mukaan luettuna, ja kyberturvallisuuden alan osaamisen kehittämiseen**

1. Jäsenvaltiot voivat käyttää ESR+:aa tukeakseen siviilivalmiuteen, puolustusteollisuuteen, kaksikäyttökyvyt mukaan luettuna, ja kyberturvallisuuteen liittyvän osaamisen kehittämistä erityisten toimintalinjojen mukaisesti siten, että etusijalle asetetaan kaksikäyttökykyihin ja siviilivalmiuteen liittyvä osaaminen. Valitessaan toimia asetuksen (EU) 2021/1060 73 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on asetettava etusijalle mikroyritykset sekä pienet ja keskisuuret yritykset, julkiset työvoimapalvelut ja yhteisötalous. Erityisillä toimintalinjoilla voidaan tukea mitä tahansa tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan a–g alakohdassa vahvistettuja erityistavoitteita.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin toimintalinjoihin osoitettuja varoja ei oteta huomioon perustana laskettaessa 7 artiklassa säädettyjen temaattista keskittämistä koskevien vaatimusten noudattamista.

3. Asetuksen (EU) 2021/1060 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa vahvistetun ohjelman vuotuisen ennakkomaksun lisäksi komissio maksaa poikkeuksellisena kertaluonteisena ennakkomaksuna 20 prosenttia tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin toimintalinjoihin kohdennetuista määrärahoista, jotka vahvistetaan ohjelman muutoksen hyväksymistä koskevassa päätöksessä, edellyttäen että ohjelman muuttamista koskeva pyyntö toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025.

Tällainen poikkeuksellinen kertaluonteinen ennakkomaksu maksetaan 60 päivän kuluessa siitä, kun komissio on antanut ohjelman muutoksen hyväksymistä koskevan päätöksen asetuksen (EU) 2021/1060 24 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

4. Poikkeuksellisena kertaluonteisena ennakkomaksuna maksettu määrä on asetuksen (EU) 2021/1060 90 artiklan 5 kohdan mukaisesti tarkastettava ja hyväksyttävä sekä poistettava komission tileistä viimeistään viimeisenä tilivuonna.

Tällaisesta poikkeuksellisesta kertaluonteisesta ennakkomaksusta kertyvät korot on asetuksen (EU) 2021/1060 90 artiklan 6 kohdan mukaisesti käytettävä kyseisen ohjelman osalta samalla tavalla kuin ESR+:sta osoitettavat varat, ja ne on sisällytettävä viimeisen tilivuoden tilitykseen.

Asetuksen (EU) 2021/1060 97 artiklan 1 kohdan mukaisesti tällaista poikkeuksellista kertaluonteista ennakkomaksua ei keskeytetä.

Maksetut poikkeukselliset kertaluonteiset ennakkomaksut sisältyvät asetuksen (EU) 2021/1060 105 artiklan 1 kohdan mukaisesti vapautettavia määriä laskettaessa huomioon otettaviin ennakkomaksuihin.

5. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 112 artiklan 3 kohdassa säädetään, tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen erityisten toimintalinjojen yhteisrahoituksen enimmäisosuutta lisätään 10 prosenttiyksiköllä sovellettavaan yhteisrahoitusosuuteen nähden niin, että se voi olla enintään 100 prosenttia.

6. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 49 artiklan 3 kohdassa säädetään, tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun erityisen toimintalinjan nojalla tuettujen toimien osalta asianomaisen jäsenvaltion ei tarvitse julkaista kyseisiä toimia koskevia tietoja, jos tällaisten tietojen ilmaiseminen on kiellettyä turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä asetuksen (EU) 2021/1060 69 artiklan 5 kohdan nojalla. Tätä varten jäsenvaltioiden on ilmoitettava asiasta komissiolle ennen kyseisen toimen valitsemista tuettavaksi. Tämä alakohta ei rajoita komission ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen oikeutta tutustua tietoihin, joita ne tarvitsevat todentamisiin ja tarkastuksiin liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi, eikä Euroopan parlamentin velvollisuutta harjoittaa SEU 14 artiklan mukaista poliittista valvontaa ja valvoa unionin talousarvion toteuttamista SEUT 319 artiklan mukaisesti.

Tuensaajiin ei sovelleta asetuksen (EU) 2021/1060 50 artiklan 1 kohdan c, d ja e alakohdassa säädettyjä vaatimuksia sellaisten toimien osalta, joita tuetaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta erityisestä toimintalinjasta, jos viestintätapahtuman tai -toimenpiteen tukea tai järjestämistä koskevien tietojen julkista esittämistä ei edellytetä asetuksen (EU) 2021/1060 69 artiklan 5 kohdan nojalla turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä.

Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille vähintään kerran vuodessa sellaisten toimien lukumäärän, joihin toisessa alakohdassa säädettyä poikkeusta sovelletaan, ja niiden kokonaiskustannukset kootusti ottaen asianmukaisesti huomioon luottamuksellisuutta koskevat vaatimukset.

*12 d artikla*

**Tuki hiilestä irtautumiseen liittyvään sopeutumiseen**

1. Jäsenvaltiot voivat käyttää ESR+:aa tarjotakseen kohdennettua tukea koulutukseen, jonka tavoitteena on osaamisen kehittäminen ja täydennys- ja uudelleenkoulutus, jotta työntekijöitä, yrityksiä ja yrittäjiä voidaan auttaa sopeutumaan muutoksiin, joilla edistetään tuotantokapasiteetin hiilestä irtautumista erityisten toimintalinjojen mukaisesti, ja jotta näin voidaan säilyttää kilpailukyky, kestävyys ja innovointi vihreän siirtymän aikana. Valitessaan toimia asetuksen (EU) 2021/1060 73 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on asetettava etusijalle mikroyritykset sekä pienet ja keskisuuret yritykset, julkiset työvoimapalvelut ja yhteisötalous. Erityisillä toimintalinjoilla voidaan tukea mitä tahansa tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan a–g alakohdassa vahvistettuja erityistavoitteita.

2. Jäsenvaltiot voivat tukea eri organisaatioiden, kuten oppilaitosten, välisen yhteistyön edistämistä osaamisen kehittämiseksi 1 kohdassa tarkoitetuilla aloilla.

3. Tämän artiklan 1 kohdan soveltamiseksi asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava ohjelman muuttamista koskeva perusteltu pyyntö asetuksen (EU) 2021/1060 24 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Jos jäsenvaltiolla on jo ohjelmia, joihin sisältyy yksi tai useampi tämän artiklan 1 kohdassa vahvistetut edellytykset täyttävä toimintalinja, jäsenvaltion on pyydettävä komissiota pitämään kyseisiä toimintalinjoja erityisinä toimintalinjoina tämän artiklan 1 kohdan soveltamiseksi.

4. Asetuksen (EU) 2021/1060 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa vahvistetun ohjelman vuotuisen ennakkomaksun lisäksi komissio maksaa poikkeuksellisena kertaluonteisena ennakkomaksuna 20 prosenttia tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin toimintalinjoihin kohdennetuista määrärahoista, jotka vahvistetaan ohjelman muutoksen hyväksymistä koskevassa päätöksessä, edellyttäen että ohjelman muuttamista koskeva pyyntö toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025.

Tällainen poikkeuksellinen kertaluonteinen ennakkomaksu maksetaan 60 päivän kuluessa siitä, kun komissio on antanut ohjelman muutoksen hyväksymistä koskevan päätöksen asetuksen (EU) 2021/1060 24 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

5. Poikkeuksellisena kertaluonteisena ennakkomaksuna maksettu määrä on asetuksen (EU) 2021/1060 90 artiklan 5 kohdan mukaisesti tarkastettava ja hyväksyttävä sekä poistettava komission tileistä viimeistään viimeisenä tilivuonna.

Tällaisesta poikkeuksellisesta kertaluonteisesta ennakkomaksusta kertyvät korot on asetuksen (EU) 2021/1060 90artiklan 6 kohdan mukaisesti käytettävä kyseisen ohjelman osalta samalla tavalla kuin ESR+:sta osoitettavat varat, ja ne on sisällytettävä viimeisen tilivuoden tilitykseen.

Asetuksen (EU) 2021/1060 97 artiklan 1 kohdan mukaisesti tällaista poikkeuksellista kertaluonteista ennakkomaksua ei keskeytetä.

Maksetut poikkeukselliset ennakkomaksut sisältyvät asetuksen (EU) 2021/1060 105 artiklan 1 kohdan mukaisesti vapautettavia määriä laskettaessa huomioon otettaviin kertaluonteisiin ennakkomaksuihin.

6. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 112 artiklassa säädetään, tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen erityisten toimintalinjojen yhteisrahoituksen enimmäisosuutta lisätään 10 prosenttiyksiköllä sovellettavaan yhteisrahoitusosuuteen nähden niin, että se voi olla enintään 100 prosenttia.”.

*2 artikla*

**Ohjelman muutoksia ja määrien siirtoja koskevat rajoitukset**

Tämän asetuksen mukainen ohjelman muutos tai määrien siirto ei saa koskea asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092 puitteissa hyväksytyillä toimenpiteillä keskeytettyjä sitoumuksia vastaavia määriä eikä sellaisia erityistavoitteita vastaavan joustomäärän ylittäviä määriä, joista komissio on tehnyt kielteisen arvion asetuksen (EU) 2021/1060 15 artiklan mukaisten horisontaalisten mahdollistavien edellytysten soveltamisen perusteella.

*3 artikla*

**Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 18 päivänä syyskuuta 2025.

| *Euroopan parlamentin puolesta* | *Neuvoston puolesta* |
|---|---|
| *Puhemies* | *Puheenjohtaja* |
| R. METSOLA | L. AAGAARD |

Tästä asetuksesta on annettu komission lausuma, ja se löytyy *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* EUVL C, C/2025/5167, 19.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5167/oj.